

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 03 квітня 2025 р.

Львів

№ 63/70 - рп/к

Справа № 63/5-02-69-2025

Про початок розгляду справи
про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія (далі – Колегія) Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши подання П'ятого відділу досліджень і розслідувань про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції від 02.04.2025 № 63-03/141-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

П'ятим відділом досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), з метою виконання завдань, визначених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснено державний контроль за дотриманням товариством з обмеженою відповідальністю «Газорозподільні мережі України» (далі – ТОВ «Газорозподільні мережі України», Товариство) в особі Волинської філії вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку приєднання до газорозподільної системи.

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділення на юридичну адресу ТОВ «Газорозподільні мережі України» надіслало вимоги про надання інформації, а саме:
  - від 19.08.2024 № 63-02/2673е (відповідь надана листом від 12.09.2024 № 5784/31.1.2-24 (вх. № 63-01/2189 від 13.09.2024)).
  - від 09.01.2025 № 63-02/184е (відповідь надана листом від 24.02.2025 № 643/31.1.2-25 (вх. 63-01/675 від 25.02.2025)).

2. ВІДПОВІДАЧ

- (2) Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) основним видом економічної діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Газорозподільні мережі України» (далі – ТОВ «Газорозподільні мережі України», Товариство) (ідентифікаційний код

юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено»).

- (3) Місцезнаходження ТОВ «Газорозподільні мережі України»: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (4) Згідно із відомостей, які містяться у ЄДР, Волинська філія товариства з обмеженою відповідальністю «Газорозподільні мережі України» (Код ЄДРПОУ ВП: «Інформація, доступ до якої обмежено», місцезнаходження: «Інформація, доступ до якої обмежено») є відокремленим підрозділом ТОВ «Газорозподільні мережі України».
- (5) Положення про Волинську філію товариства з обмеженою відповідальністю «Газорозподільні мережі України» (далі – Філія) затверджено «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (6) Відповідно до Положення, Філія є відокремленим підрозділом ТОВ «Газорозподільні мережі України», здійснює свою діяльність від імені ТОВ «Газорозподільні мережі України» і не має статусу юридичної особи. Філія здійснює частину делегованих господарських функцій ТОВ «Газорозподільні мережі України» відповідно до мети (цілей), завдань та предмету діяльності Товариства.
- (7) Філія має власну печатку зі своїм найменуванням, штампи, бланки та емблему. Філія має окремий баланс, який є складовою частиною балансу Товариства, рахунки в установах банків, здійснює облік і веде звітність за установленою формою.
- (8) У своїй діяльності Філія керується чинним законодавством України, статутом ТОВ «Газорозподільні мережі України», внутрішніми документами ТОВ «Газорозподільні мережі України», Положенням та внутрішніми документами Групи Нафтогаз, які є обов'язковими для ТОВ «Газорозподільні мережі України» у випадках передбачених Статутом. Філію створено на невизначений термін діяльності для забезпечення виконання ліцензійних вимог та господарських функцій ТОВ «Газорозподільні мережі України».

3. ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (9) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (надалі – Методика), з урахуванням особливостей, визначених пунктом 2.2 цієї Методики, Відділення провело дослідження становища: ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії на ринку послуг з приєднання до газорозподільної системи в межах території Волинської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії.
- (10) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (12) У відповідності до пункту 3.3 Методики, визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установаження переліку суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (13) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (14) Конкретною послугою, яка надається ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії, є послуги з приєднання до газорозподільної системи в межах території Волинської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації Товариства.
- (15) Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон про ринок природного газу), газорозподільна система - технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам.
- (16) Згідно з пунктом 17 частини першої статті 1 Закону про ринок природного газу, оператор газорозподільної системи (далі – Оператор ГРМ) - суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб (замовників).

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

- (17) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і мають для продавців

(постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (18) У відповідності до пункту 4.2 Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (19) Послуги з приєднання до газорозподільної системи не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.

а) споживчі характеристики

- (20) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (21) Згідно з пунктом 30 частини першої статті 1 Закону про ринок природного газу, приєднання - сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуг транспортування чи розподілу природного газу, які здійснюються у зв'язку з підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газотранспортної або газорозподільної системи.
- (22) Відповідно до пункту 35 частини першої статті 1 Закону про ринок природного газу, розподіл природного газу - господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки споживачам, але що не включає постачання природного газу.
- (23) Статтею 1 Закону України «Про природні монополії» (далі – Закон про природні монополії) визначено, що:
- природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги);
  - суб'єкт природної монополії – суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.
- (24) У абзаці четвертому частини першої статті 5 Закону про природні монополії зазначено, що відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах розподілу природного і нафтового газу трубопроводами.
- (25) Оператор ГРМ надає споживачу послугу з розподілу природного газу, яка включає в себе забезпечення цілодобового доступу споживача до газорозподільної системи в межах приєднаної потужності його об'єкта і розподіл (переміщення) належному споживачу (його постачальнику) природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки до межі балансової належності об'єкта споживача.

б) умови споживання

- (26) Загальні умови приєднання (технічного доступу) до газорозподільної системи визначені у главі 1 розділу V Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2494 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (із змінами, далі – Кодекс газорозподільних систем).
- (27) Згідно з пунктом 1 глави 1 розділу V Кодексу газорозподільних систем власники об'єктів будівництва або існуючих об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі в експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом.
- (28) За зверненням власника об'єкта чи земельної ділянки (замовника) про приєднання його об'єкта до ГРМ Оператор ГРМ зобов'язаний забезпечити приєднання об'єкта (земельної ділянки) до ГРМ, що на законних підставах перебуває в його власності або користуванні (у тому числі в експлуатації), за умови дотримання власником (замовником) вимог Кодексу газорозподільних систем та чинного законодавства.

в) умови реалізації

- (29) Послуги з приєднання до газорозподільної системи надаються на платній основі Оператором ГРМ, який отримав ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу природного газу.
- (30) Відповідно до абзацу першого пункту 4 глави 1 розділу V Кодексу газорозподільних систем, приєднання об'єктів (земельних ділянок) замовника до ГРМ здійснюється на підставі договору на приєднання, що укладається за формами, наведеними у додатках 15, 16 до цього Кодексу. При цьому невід'ємною частиною договору на приєднання є технічні умови приєднання (додаток 17), які визначають вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання, які будуються Оператором ГРМ, та вихідні дані для проектування та будівництва газових мереж внутрішнього газопостачання об'єкта замовника від точки приєднання до газових приладів і пристроїв замовника. Будівництво та введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання забезпечується замовником.
- (31) Нормами пункту 1 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем, визначено виключний перелік документів, які замовник надає Оператору ГРМ одночасно із заявою про приєднання.

г) ціна

- (32) Основні вимоги та умови розрахунку плати за приєднання об'єктів замовників до газотранспортної або газорозподільної системи визначені Методологією встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем, затвердженою постановою НКРЕКП від 24.12.2015 № 3054 «Про затвердження Методології встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем» та зареєстрованою в

Міністерстві юстиції України 16 березня 2016 року за № 396/28526 (із змінами, далі - Методологія № 3054).

- (33) Відповідно до пункту 5 розділу I Методології № 3054, типи приєднань об'єктів замовників до газотранспортної/газорозподільної системи поділяються на стандартне приєднання та приєднання, що є нестандартним (нестандартне приєднання). При цьому у всіх випадках, коли замовник визначає виконавцем розробки проєкту зовнішнього газопостачання та/або будівельних робіт газових мереж до його земельної ділянки іншого суб'єкта (крім оператора газотранспортної/газорозподільної системи), приєднання є нестандартним та забезпечується з урахуванням вимог Кодексу газотранспортної системи або Кодексу газорозподільної системи
- (34) Плата за приєднання передбачає відшкодування всіх витрат оператора газотранспортної або газорозподільної системи на розвиток газових мереж зовнішнього газопостачання (будівництво газових мереж від місця забезпечення потужності до точки приєднання), встановлення в точці вимірювання вузла обліку із забезпеченням його захисту від несприятливих погодних умов та несанкціонованого доступу, а також підключення газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання і пуск газу.
- (35) Якщо замовник забезпечує виконання підготовчих, проєктних, будівельно-монтажних, пусконаладжувальних робіт, необхідних для приєднання до газорозподільної або газотранспортної системи, самостійно і за власні кошти, то вартість цих робіт не включається в розрахунок вартості послуги приєднання.
- (36) Відповідно до пункту 6 розділу II Методології № 3054, ставки плати за стандартне приєднання, для адміністративно-територіальних одиниць, на яких здійснюють діяльність кілька операторів газорозподільних систем, встановлюються НКРЕКП однаковими для всіх операторів газорозподільних систем цієї адміністративно-територіальної одиниці з урахуванням середньозважених розрахункових значень плати за стандартне приєднання, обчислених окремо кожним оператором газорозподільної системи для території, де такий оператор газорозподільної системи здійснює свою діяльність.
- (37) Отже, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії, є послуги з приєднання до газорозподільної системи.

д) Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (38) Пунктом 1.3. Методики визначено, що споживач – юридична чи фізична особа, яка здійснює діяльність з придбання та використання товарів, послуг, робіт на відповідному товарному (товарних) ринку (ринках).
- (39) Основними споживачами послуг з приєднання до газорозподільної системи виступають фізичні особи, юридичні особи або фізичні особи - підприємці, які на підставі відповідного договору замовляють у оператора газорозподільної системи відповідні послуги для підключення об'єктів до газорозподільних систем в межах території, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (40) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (41) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- (а) подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - (б) подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - (в) наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - (г) відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - (д) взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (42) Послуга з розподілу природного газу — послуга Оператора ГРМ, яка надається споживачу та включає в себе забезпечення цілодобового доступу споживача до газорозподільної системи в межах приєднаної потужності його об'єкта і розподіл (переміщення) належному споживачу (його постачальнику) природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки до межі балансової належності об'єкта споживача.
- (43) Постановою НКРЕКП від 29.11.2023 № 2224 «Про внесення змін до додатка до постанови НКРЕКП від 26 грудня 2022 року № 1839 та врегулювання питань щодо провадження ТОВ «ГАЗОРОЗПОДІЛЬНІ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ» діяльності з розподілу природного газу» (далі – постанова НКРЕКП від 29.11.2023 № 2224) зобов'язано ТОВ «Газорозподільні мережі України (код ЄДРПОУ «Інформація, доступ до якої обмежено») забезпечити виконання зобов'язань, покладених на акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Волиньгаз» (код ЄДРПОУ «Інформація, доступ до якої обмежено»), за результатами здійснених НКРЕКП заходів державного контролю діяльності АТ «Волиньгаз» з розподілу природного газу за попередні роки та які будуть покладені за результатами заходів державного контролю НКРЕКП діяльності АТ «Волиньгаз» за 2022 та 2023 роки, у частині:
- прийняття на баланс Волинської філії ТОВ «Газорозподільні мережі України» з балансу АТ «Волиньгаз» вузлів обліку природного газу, у тому числі тих, що були встановлені (замінені);
  - виконання в повному обсязі заходів Плану розвитку газорозподільної системи на 2020 – 2029 роки газорозподільного підприємства АТ «Волиньгаз», затвердженого постановою НКРЕКП від 24 грудня 2019 року № 3059, Плану розвитку газорозподільної системи на 2021 - 2030 роки газорозподільного підприємства АТ «Волиньгаз», затвердженого постановою НКРЕКП від 30 грудня 2020 року № 2789, Плану розвитку газорозподільної системи на 2022 - 2031 роки газорозподільного підприємства АТ «Волиньгаз», затвердженого постановою НКРЕКП від 22 грудня 2021 року № 2782, Плану розвитку газорозподільної системи на 2023 - 2032 роки газорозподільного підприємства АТ «Волиньгаз», затвердженого постановою НКРЕКП від 19 грудня 2022 року № 1693 та передачі створених активів на баланс Волинської філії ТОВ «Газорозподільні мережі України»;

- виконання інших зобов'язань, покладених НКРЕКП на АТ «Волиньгаз» за результатами заходів державного контролю ліцензованої діяльності АТ «Волиньгаз».

- (44) ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії під час здійснення господарської діяльності з розподілу природного газу в межах території, де знаходиться його газорозподільна система, надає послуги з приєднання до газорозподільної системи з метою забезпечення основної діяльності та задоволення потреб споживачів.
- (45) Споживачі, які мають намір укласти договір на приєднання до газорозподільної системи, за звичайних умов не можуть перейти від споживання одного товару (послуги з приєднання) до споживання іншого.
- (46) Таким чином, товарними межами ринку є послуги з приєднання до газорозподільної системи.

2.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (47) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (48) Відповідно до пункту 1.3 Методики, територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої споживач за звичайних умов може легко задовольнити свій попит на певний товар, і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (49) Внаслідок технологічних особливостей процесу надання вказаних вище послуг, споживачі не можуть за звичайних умов легко приєднатися до газорозподільної системи іншого суб'єкта господарювання, що, можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб'єктів здійснює діяльність *у межах саме тих мереж, які перебувають у його власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації*. Прокладення ж іншої газорозподільної системи поряд з існуючою вимагає дотримання технологічних особливостей і обмежень такого будівництва та може бути економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових і адміністративних ресурсів.
- (50) Згідно з частиною першою статті 9 Закону про ринок природного газу, господарська діяльність на ринку природного газу, пов'язана з його транспортуванням, розподілом, зберіганням, наданням послуг установки LNG, постачанням природного газу, провадиться за умови отримання відповідної ліцензії.
- (51) Відповідно до положень пункту 1.3 глави I Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16.02.2017 № 201 (надалі – Ліцензійні умови), місце провадження господарської діяльності - територія адміністративно-територіальної одиниці (область, район, місто, село тощо), де знаходиться газорозподільна система ліценziata, до якої підключено не менше 50 000 точок приєднання

суб'єктів ринку природного газу щодо якої НКРЕКП прийнято рішення про надання права ліцензіату в її межах здійснювати господарську діяльність з розподілу природного газу.

- (52) Додатком до постанови НКРЕКП від 26.12.2022 № 1839 (у редакції постанови НКРЕКП від 29.11.2023 № 2224) визначено територію, де знаходиться газорозподільна система що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ТОВ «Газорозподільні мережі України», зокрема: Волинська філія ТОВ «Газорозподільні мережі України»: Волинська область.
- (53) Отримання послуги з приєднання до газорозподільної системи можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність з розподілу природного газу на певній території.
- (54) Територіальними (географічними) межами ринку послуг з приєднання до газорозподільної системи, враховуючи технологічні особливості здійснення ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії господарської діяльності з розподілу природного газу на підставі ліцензійних умов, є територія Волинської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ТОВ «Газорозподільні мережі України» тобто, територія його ліцензованої діяльності відповідно до постанови НКРЕКП від 26.12.2022 № 1839 (у редакції постанови НКРЕКП від 29.11.2023 № 2224).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (55) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (56) Часовими межами ринку послуг з приєднання до газорозподільної системи, в межах території, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії, визначено період з грудня 2023 року (відповідно до постанови НКРЕКП від 29.11.2023 №2224 з 01.12.2023 здійснення діяльності на території Волинської області) по березень 2025 року, тобто, проміжок часу, протягом якого залишалась незмінна структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

- (57) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (58) Пунктом 1.3 Методики визначено, що бар'єри вступу на ринок – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

- (59) Власники об'єктів будівництва або існуючих об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до газорозподільної системи (надалі – ГРМ), мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі в експлуатації) Оператора ГРМ.
- (60) Договір розподілу природного газу має бути укладений Оператором ГРМ з усіма споживачами, у тому числі побутовими споживачами, об'єкти яких в установленому порядку підключені до/через ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності чи користуванні Оператора ГРМ.
- (61) Споживачі, у тому числі побутові споживачі, для здійснення ними санкціонованого відбору природного газу з ГРМ та можливості забезпечення постачання їм природного газу їх постачальниками зобов'язані укласти договір розподілу природного газу з Оператором ГРМ, до газорозподільної системи якого в установленому законодавством порядку приєднаний їх об'єкт.
- (62) Отже, внаслідок технологічних особливостей приєднання до газорозподільної системи, а також з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) газорозподільної системи, конкуренція на ринку послуг з приєднання до газорозподільної системи — відсутня, тому потенційні конкуренти у ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії відсутні.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (63) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (64) Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу, а також із необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для будівництва нової газорозподільної системи.
- (65) Для вступу нових суб'єктів господарювання на ринок послуг з приєднання до газорозподільної системи існують бар'єри економічного та організаційного характеру, пов'язані з технологічними особливостями діяльності на ринку, необхідними для присутності суб'єкта господарювання на цьому ринку, а саме: наявність у суб'єкта господарювання газорозподільної системи або організація використання вже збудованої, що унеможлиблює вступ потенційних конкурентів на зазначений ринок.
- (66) Основними бар'єрами вступу на ринок послуги з приєднання до газорозподільної системи є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації газорозподільних мереж та необхідності отримання ліцензії на провадження діяльності з розподілу природного газу в межах території Волинської області.

- (67) Отже, ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії у період з грудня 2023 року по березень 2025 року є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з приєднання до газорозподільної системи в межах території Волинської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії, а відтак споживачі цих послуг не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

3.8. Установлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (68) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- (а) на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
  - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (69) Таким чином, у розумінні положень абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за результатами проведеного дослідження встановлено, що у період з грудня 2023 року по березень 2025 року становище ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії на ринку послуг з приєднання до газорозподільної системи в територіальних межах Волинської області, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії містить ознаки монопольного (домінуючого) із часткою 100 відсотків, як таке, що не має жодного конкурента.

4. ВСТАНОВЛЕННЯ ОЗНАК ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

4.1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (70) Взаємовідносини оператора газорозподільних систем (Оператор ГРМ) із суб'єктами ринку природного газу, регулюються згідно із:
- Законом України «Про ринок природного газу» (зі змінами) (далі – Закон про ринок природного газу);
  - Кодексом газорозподільних систем.
- (71) Відповідно до статті 1 Закону про ринок природного газу:
- газорозподільна система - технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам;
  - замовник – фізична або юридична особа, яка на підставі договору замовляє надання однієї чи кількох із таких послуг: приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи; транспортування природного газу; розподіл природного газу; зберігання (закачування, відбір) природного газу; послуги установки LNG;

- оператор газорозподільної системи – суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб (замовників);
- приєднання – сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуг транспортування чи розподілу природного газу, які здійснюються у зв'язку з підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газотранспортної або газорозподільної системи;
- стандартне приєднання – приєднання до діючих газових мереж оператора газорозподільної системи об'єктів газоспоживання потужністю до 16 метрів кубічних на годину включно на відстань, що не перевищує 25 метрів для сільської та 10 метрів для міської місцевості по прямій лінії від місця забезпечення потужності до точки приєднання;
- місце забезпечення потужності (точка забезпечення потужності) – максимально наближене до об'єкта замовника місце/точка на існуючому об'єкті газорозподільної або газотранспортної системи, від якого (якої) здійснюється будівництво газових мереж до об'єкта замовника (точки приєднання) та/або забезпечується необхідний рівень потужності, замовленої для об'єкта приєднання;
- місце приєднання (точка приєднання) – запроектована або існуюча межа балансової належності між газовими мережами зовнішнього та внутрішнього газопостачання;
- газова мережа внутрішнього газопостачання – газова мережа від місця/точки приєднання об'єкта або межі земельної ділянки замовника до його газових приладів (пристроїв) включно або до газової мережі третіх осіб (замовників, споживачів);
- газова мережа зовнішнього газопостачання – газова мережа від місця забезпечення потужності до місця/точки приєднання об'єкта або межі земельної ділянки замовника.

- (72) Відповідно до положень частини п'ятої статті 19¹ Закону про ринок природного газу оператор газорозподільної системи або оператор газотранспортної системи на підставі поданої замовником заяви надає послугу з приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи відповідно до умов договору про приєднання, цього Закону, кодексу газорозподільних систем або кодексу газотранспортної системи.
- (73) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу 1 Кодексу газорозподільних систем приєднання до газорозподільної системи – сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуги розподілу природного газу, які здійснюються у зв'язку із підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газорозподільної системи.
- (74) Згідно з пунктом 1 глави 1 розділу V Кодексу газорозподільних мереж власники об'єктів будівництва або існуючих об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом.
- (75) За зверненням власника об'єкта чи земельної ділянки (замовника) про приєднання його об'єкта до ГРМ Оператор ГРМ зобов'язаний забезпечити приєднання об'єкта (земельної ділянки) до ГРМ, що на законних підставах перебуває в його власності або користуванні (у тому числі експлуатації), за умови дотримання власником (замовником) вимог цього Кодексу та чинного законодавства.

- (76) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу V Кодексу газорозподільних систем приєднання об'єктів (земельних ділянок) замовника до ГРМ здійснюється на підставі договору на приєднання, що укладається за формами, наведеними у додатках 15, 16 до цього Кодексу. При цьому невід'ємною частиною договору на приєднання є технічні умови приєднання (додаток 17), які визначають вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання, які будуються Оператором ГРМ, та вихідні дані для проектування та будівництва газових мереж внутрішнього газопостачання об'єкта замовника від точки приєднання до газових приладів і пристроїв замовника. Будівництво та введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання забезпечується замовником.
- (77) Додатком 13 до Кодексу газорозподільних систем в редакції, передбачено технічні умови приєднання до газорозподільної системи, відповідно до якого технічні умови складаються з таких розділів:
- 1) характеристика об'єкта (земельної ділянки) Замовника;
  - 2) розрахункові параметри приєднання;
  - 3) вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання;
  - 4) вихідні дані для проектування газових мереж внутрішнього газопостачання;
  - 5) вимоги до комерційного вузла обліку природного газу.
- (78) Статтею 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» визначено, зокрема, що фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває в її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно із поданою нею заявою. Технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.
- (79) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу газорозподільних систем технічні умови приєднання – документ, що визначає комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення приєднання об'єкта (земельної ділянки) замовника до газорозподільної системи і містить вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання, що створюються для потреб об'єкта замовника.
- (80) Згідно з пунктом 4 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем якщо розроблення проекту зовнішнього газопостачання забезпечував замовник, зазначений проєкт та його кошторисна частина мають бути погоджені Оператором ГРМ, при цьому один екземпляр проекту після його погодження передається (залишається) Оператору ГРМ. Погодження проекту зовнішнього газопостачання здійснюється Оператором ГРМ у строк, що не перевищує 15 календарних днів, якщо інше не передбачено законодавством. У цей самий строк надається (у разі наявності) вичерпний перелік зауважень з посиланням на конкретне положення Закону України «Про ринок природного газу», законодавства у сфері містобудівної діяльності або цього Кодексу, якому не відповідає розроблений проєкт.
- (81) Після погодження в установленому законодавством порядку проєкту зовнішнього газопостачання та його кошторисної частини Оператор ГРМ протягом десяти робочих днів направляє замовнику додаткову угоду до договору на приєднання, у якій визначає строк забезпечення послуги Оператора ГРМ з приєднання об'єкта замовника до ГРМ (будівництва газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання) та вартість цієї послуги (плати за приєднання), розраховану відповідно до

методології встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем, затвердженої Регулятором. При цьому строк забезпечення приєднання визначається в договорі на приєднання з урахуванням строку, необхідного для виконання будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт, та строків, необхідних для закупівлі відповідних товарів, робіт і послуг, а також погоджень, передбачених проектом зовнішнього газопостачання. Вартість розробки проекту зовнішнього газопостачання не включається до плати за приєднання (вартості послуги Оператора ГРМ з приєднання об'єкта замовника), якщо розробку проекту забезпечував замовник.

- (82) Згідно з пунктом 8 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем якщо технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) буде визначена в газових мережах внутрішнього газопостачання, проєкт внутрішнього газопостачання має передбачати заходи з організації вузла обліку та кошторисну частину щодо реалізації цих заходів, а сам проєкт внутрішнього газопостачання в частині організації вузла обліку має бути погоджений з Оператором ГРМ. При цьому, якщо улаштування вузла обліку газу забезпечується Оператором ГРМ за рахунок плати за приєднання, то проєкт внутрішнього газопостачання додатково має бути погоджений з Оператором ГРМ у частині кошторису затрат на організацію вузла обліку. Погодження здійснюється Оператором ГРМ у строк, що не перевищує 15 календарних днів, або в цей самий строк надається (за наявності) вичерпний перелік зауважень, який повинен містити посилання на конкретне положення Закону України «Про ринок природного газу», законодавства у сфері містобудівної діяльності або цього Кодексу, якому не відповідає розроблений проєкт.
- (83) Абзацом дев'ятим пункту 2 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем передбачено, що вартість послуг з надання замовнику технічних умов приєднання визначається відповідно до методології встановлення плати за приєднання, затвердженої Регулятором.
- (84) Згідно з абзацом восьмим пункту 4 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем вартість послуги Оператора ГРМ з погодження проєкту зовнішнього газопостачання визначається відповідно до методології встановлення плати за приєднання, затвердженої Регулятором.
- (85) Відповідно до пункту 1 розділу IV Методології № 3054, що пов'язані з приєднанням та поточною діяльністю оператора газотранспортної або газорозподільної системи, належать, зокрема, надання технічних умов приєднання або реконструкції вузла обліку газу, погодження у випадках, передбачених Кодексом газорозподільних систем або Кодексом газотранспортної системи, проєктної документації на відповідність наданим технічним умовам та чинним нормативно-правовим актам.
- (86) Згідно з пунктом 6 розділу IV Методології № 3054 розрахунки вартості окремих послуг (робіт) здійснюються відповідними підрозділами та затверджуються уповноваженою особою оператора газотранспортної / газорозподільної системи.
- (87) Відповідно до пункту 5 розділу I Методології № 3054, типи приєднань об'єктів замовників до газорозподільної системи поділяються на стандартне приєднання та приєднання, що є нестандартним (нестандартне приєднання). При цьому у всіх випадках, коли замовник визначає виконавцем розробки проєкту зовнішнього газопостачання та/або будівельних робіт газових мереж до його земельної ділянки іншого суб'єкта (крім оператора

газорозподільної системи), приєднання є нестандартним та забезпечується з урахуванням вимог Кодексу ГРМ.

- (88) Згідно з пунктом 1 розділу IV Методології № 3054 до окремих послуг (робіт), що пов'язані з приєднанням та поточною діяльністю оператора газотранспортної або газорозподільної системи, зокрема, належать погодження у випадках, передбачених Кодексом газорозподільних систем або Кодексом газотранспортної системи, проектною документацією на відповідність наданим технічним умовам та чинним нормативно-правовим актам.
- (89) Варто зазначити, що положеннями Закону про ринок природного газу та Кодексу ГРМ передбачено погодження проектною документацією виключно у тих випадках, коли розроблення проекту зовнішнього газопостачання забезпечував замовник, а Методологією передбачено встановлення плати за погодження у випадках, передбачених Кодексом ГРМ.
- (90) Таким чином, відповідно до вимог Закону про ринок природного газу, Кодексу ГРМ, Методології № 3054, при приєднанні об'єкта Замовника до газорозподільної системи у всіх випадках при стандартному чи нестандартному розробляється проект зовнішнього газопостачання, а погодження проектною документацією передбачено виключно у тих випадках, коли розроблення проекту зовнішнього газопостачання забезпечував замовник.

4.2. ОБСТАВИНИ ПОРУШЕНИХ ПИТАНЬ

- (91) Волинська філія ТОВ «Газорозподільні мережі України» листом від 12.09.2024 № 5784/31.1.2-24 (вх. № 63-01/2189 від 13.09.2024) надала наказ в.о. директора Волинської філії ТОВ «Газорозподільні мережі України» *«Інформація, доступ до якої обмежено»*
- (92) Наказом в.о. директора Волинської філії ТОВ «Газорозподільні мережі України» від 01.12.2023 № 15 «Про встановлення цін на послуги що надаються Волинською філією ТОВ «Газорозподільні мережі України» затверджено ціни на монопольні послуги з погодження, а саме: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*
- (93) Листом від 24.02.2025 № 643/31.1.2-25 (вх. № 63-01/675 від 25.02.2025) ТОВ «Газорозподільні мережі України», вибірково, надало до Відділення копії виданих Волинською філією технічних умов на приєднання до газорозподільної системи та технічних умов на реконструкцію.
- (92) Аналізом зазначених технічних умов встановлено, що ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії **включає** до них умови, які не передбачені чинним законодавством, інформація наведена у таблиці 1.

Таблиця 1
«Інформація, доступ до якої обмежено»

- (93) Додатком 15 до Кодексу газорозподільних систем в редакції є договір на приєднання до газорозподільної системи (для стандартного приєднання) (надалі – Договір на стандартне приєднання), додатком 16 до Кодексу газорозподільних систем в редакції є договір на приєднання до газорозподільної системи (для приєднання, що не є стандартним) (надалі – Договір на нестандартне приєднання).

- (94) Згідно з підпунктом 2 пункту 2 розділу III Договору на стандартне приєднання, замовник зобов'язується забезпечити, в установленому порядку, будівництво і введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газоспоживання від точки приєднання до власних газових приладів та пристроїв.
- (95) При цьому, відповідно до підпункту 3 пункту 1 розділу III Договору на стандартне приєднання, Оператор ГРМ зобов'язується здійснити підключення об'єкта Замовника до ГРМ (фізичне з'єднання газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання) впродовж десяти робочих днів у міській місцевості та п'ятнадцяти робочих днів у сільській місцевості після, зокрема, надання Замовником документів, що підтверджують введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання та їх фізичну наявність в точці приєднання.
- (96) Згідно з підпунктом 2 пункту 2 розділу III Договору на нестандартне приєднання, замовник зобов'язується забезпечити будівництво і введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газоспоживання від точки приєднання до власних газових приладів та пристроїв.
- (97) При цьому, відповідно до підпункту 6 пункту 1 розділу III Договору на нестандартне приєднання, Оператор ГРМ зобов'язується здійснити підключення об'єкта Замовника до ГРМ (фізичне з'єднання газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання) впродовж десяти робочих днів у міській місцевості та п'ятнадцяти робочих днів у сільській місцевості після, зокрема, надання Замовником документів, що підтверджують введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання та їх фізичну наявність в точці приєднання.
- (98) Відповідно до пункту 3 розділу VIII Договору на нестандартне приєднання, якщо протягом одного року після введення в експлуатацію газових мереж зовнішнього газопостачання Замовник не забезпечить виконання вимог підпункту 2 пункту 2 розділу III цього Договору, а також за відсутності погодженого Сторонами строку продовження їх виконання, Оператор ГРМ залишає за собою право не враховувати зарезервовану технічну (пропускну) потужність за об'єктом Замовника при дефіциті технічної потужності для інших замовників (споживачів). При цьому, Оператор ГРМ не враховує зарезервовану для Замовника технічну потужність лише за умови письмового попередження Замовника за 30 календарних днів до вчинення таких дій та невиконання Замовником у цей самий строк вимог підпункту 3 пункту 2 розділу III цього Договору та/або непродовження терміну їх виконання.
- (99) Згідно з абзацом 3 пункту 5 глави 1 розділу V Кодексу газорозподільних систем, при письмовому зверненні споживача (суміжного суб'єкта ринку природного газу) про зменшення приєднаної (дозволеної) потужності його об'єкта, визначеної в технічних умовах приєднання та/або проектній документації, в установленому законодавством порядку вносяться відповідні зміни до технічних умов приєднання та/або проектної документації, які погоджуються з Оператором ГРМ. У такому разі змінюються (зменшуються) типорозмір (номінальна потужність) комерційного вузла обліку в точці вимірювання та приєднана потужність об'єкта споживача, а Оператор ГРМ коригує дані технічної потужності та вільної потужності для забезпечення нових приєднань (резерву потужності) на відповідній ГРП згідно з вимогами розділу VII цього Кодексу. При цьому, заходи із заміни комерційного ВОГ забезпечуються Оператором ГРМ за рахунок споживача у строк, що не повинен

перевищувати: для побутового споживача - три календарних місяці з дати компенсації споживачем затрат Оператора ГРМ на заміну комерційного ВОГ; для споживача, що не є побутовим, - у строк, узгоджений між Оператором ГРМ і споживачем.

- (100) Пунктом 13 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем передбачено, якщо протягом одного року з дати видачі технічних умов приєднання замовник відповідно до умов договору на приєднання не надасть Оператору ГРМ на погодження проєкт зовнішнього газопостачання (якщо замовник був визначений розробником проєкту) та/або проєкт внутрішнього газопостачання (якщо проєкт мав передбачати приєднання третіх осіб та/або організацію вузла обліку в точці вимірювання), якщо продовження строку щодо їх надання не погоджено з боку Оператора ГРМ, Оператор ГРМ залишає за собою право не враховувати зарезервовану технічну (пропускну) потужність за об'єктом замовника при дефіциті технічної потужності для інших замовників (споживачів). При цьому Оператор ГРМ не враховує зарезервовану для замовника технічну потужність лише за умови письмового попередження замовника за 30 календарних днів до вчинення таких дій та за умови, що у цей самий строк замовник не надасть відповідний(і) проєкт (проєкти) на погодження або не буде прийняте рішення щодо погодження терміну його (їх) надання.
- (101) Відповідно до пункту 16 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем, у разі необхідності обґрунтованого внесення змін до технічних умов приєднання, проєкту зовнішнього газопостачання та проєкту внутрішнього газопостачання (якщо проєкт передбачає приєднання третіх осіб) та/або умов договору на приєднання, ці зміни мають бути письмово погоджені між замовником та Оператором ГРМ.
- (102) Разом з тим, інших положень щодо обов'язкового, у тому числі повторного, погодження проєктної документації на приєднання Кодексом газорозподільних систем не передбачено.
- (103) Відповідно до листа НКРЕКП *«Інформація, доступ до якої обмежено»*
- (104) Згідно з пунктом 8 глави 2 розділу X Кодексу газорозподільних систем, якщо протягом року після погодження Оператором ГРМ проєкту комерційний ВОГ не було введено в експлуатацію, проєкт на комерційний ВОГ підлягає перепогодженню з урахуванням діючих на дату перепогодження вимог нормативних документів.
- (105) Таким чином, вимога щодо повторного погодження проєктної документації виконується за умов, визначених пунктом 8 глави 2 розділу X Кодексу газорозподільних систем, лише в рамках організації комерційного вузла обліку (комерційного ВОГ) і стосується проєкту на комерційний ВОГ.
- (106) Отже, вимога Оператора ГРМ, зазначена в технічних умовах на приєднання, яка полягає в необхідності повторного погодження проєкту на приєднання до газорозподільної системи ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії, якщо протягом року, після її погодження систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію, суперечить вимогам чинного законодавства.

- (107) Відповідно до частини дванадцятої статті 19¹ Закону про ринок природного газу, проектування та будівництво об'єктів газотранспортної системи або газорозподільної системи здійснюються відповідно до законодавства у сфері містобудівної діяльності, а також технічних умов приєднання (які визначають вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання), передбачених кодексом газотранспортної системи або кодексом газорозподільних систем.
- (111) Технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.
- (112) Технічні умови приєднання включають ситуаційний план (ескізне креслення) розміщення ділянки газопроводу, на якому встановлюється точка приєднання та визначається прогнозована точка вимірювання (місце встановлення вузла обліку).
- (113) Положеннями пункту 2 глави 2 розділу V Кодексу ГРМ встановлено, якщо у найближчій точці/ділянці ГРМ відсутня вільна потужність для приєднання об'єкта замовника, Оператор ГРМ зобов'язаний направити замовнику запит у такі ж терміни, що й запит щодо уточнення даних. У своєму запиті Оператор ГРМ має одночасно запропонувати замовнику (для подальшого обрання замовником одного з варіантів):
- іншу найближчу точку забезпечення потужності;
  - провести реконструкцію відповідної ділянки ГРМ, у якій знаходиться найближча точка забезпечення потужності.
- (114) Таким чином, Оператор ГРМ в технічних умовах приєднання визначає місце забезпечення потужності, виходячи з розташування об'єкта або земельної ділянки замовника та газорозподільної системи, яка на законних підставах перебуває у власності чи користуванні (у тому числі в експлуатації) оператора газорозподільної системи, та наявності необхідного рівня потужності, замовленої для об'єкта приєднання. При цьому, при видачі проекту технічних умов приєднання Оператор ГРМ зобов'язаний враховувати розташування найближчого місця забезпечення потужності, а у разі якщо у найближчій точці/ділянці ГРМ відсутня вільна потужність для приєднання об'єкта замовника, Оператор ГРМ зобов'язаний направити замовнику запит згідно з вимогами пункту 2 глави 2 розділу V Кодексу ГРМ.
- (115) Газорегуляторний пункт (ГРП) - це сукупність газового обладнання, спроектованого і підбраного під конкретні параметри газової мережі, і призначеного для автоматичної стабілізації тиску.
- (116) Шафні регуляторні пункти (ШРП) – це комплекс обладнання для зниження тиску газу та його автоматичного підтримання на заданому рівні, а також автоматичного вимикання подачі газу при аварійному підвищенні або пониженні вихідного тиску вище або нижче допустимих меж.
- (117) Положеннями Кодексу ГРМ не передбачено, що Оператор ГРМ має право у технічних умовах встановлювати замовнику вимогу щодо заміни існуючого ГРП на ШГРП.
- (118) *«Інформація, доступ до якої обмежено»*
- (119) Право на приєднання до газових мереж об'єктів замовників має газорозподільне (газотранспортне) підприємство, у якого перебувають газові мережі у власності,

користуванні, господарському віданні чи експлуатації, до яких здійснюється приєднання. Тобто, право на приєднання до газових мереж у Волинській області має виключно ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії.

- (120) Таким чином, включення ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії у технічні умови на приєднання до газорозподільної системи вимог щодо повторного погодження проєктної документації на приєднання, якщо протягом року після погодження Оператором ГРМ проєктної документації систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію та вимоги стосовно заміни існуючого газового обладнання може призвести ущемлення інтересів Замовників послуг з приєднання.
- (121) Ущемлення інтересів Замовників послуг з приєднання у цьому випадку полягають в тому, що при виконанні встановлених ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії вимог, Замовники послуг з приєднання можуть понести необґрунтовані матеріальні витрати за послуги з погодження проєктної документації та додаткові витрати на придбання газового обладнання, яке буде використане не для об'єкта приєднання.
- (122) Наведені дії ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії були б неможливими за умови зазнання ним значної конкуренції на ринку, адже у такому випадку споживачі послуги з приєднання до газорозподільних систем в межах території, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації Товариства мали б можливість обирати між кількома виконавцями таких послуг та, у разі ущемлення їх інтересів, обрали б іншого виконавця цих послуг.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ, ЩО МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (123) Згідно з абзацом 2 частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (124) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (125) Згідно з пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (126) Дії ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії, які полягають у включенні до технічних умов на приєднання до газорозподільної системи вимог щодо повторного погодження проєктної документації на приєднання, якщо протягом року після погодження Оператором ГРМ проєктної документації систему газопостачання об'єкта не

було введено в експлуатацію та вимоги стосовно заміни існуючого газового обладнання (ГРП на ШРП), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку приєднання до газорозподільної системи, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи вищенаведене, керуючись статтями 7 та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 та 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 та 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р; зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 зі змінами та доповненнями, пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи у зв'язку з наявністю в діях ТОВ «Газорозподільні мережі України» в особі Волинської філії (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*), які полягають у включенні до технічних умов на приєднання до газорозподільної системи вимог щодо повторного погодження проектної документації на приєднання, якщо протягом року після погодження Оператором ГРМ проектної документації систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію та вимоги стосовно заміни існуючого газового обладнання (ГРП на ШРП), ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку приєднання до газорозподільної системи, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
2. Аналіз та збирання доказів у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції доручити П'ятому відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Голова Колегії,
голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ